

РОЗВИТОК МЕДІА-ОСВІТИ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ МАТЕРІАЛІВ САЙТУ «MEDIASAPIENS»)

Д.А.Андрєєва

Україна, Запоріжжя, Запорізький національний університет

Сьогодні ми часто чуємо словосполучення «медіа-освіта». Здавалось би, все одразу зрозуміло: освіта «плюс» медіа. Але чи розуміємо ми її значення та принципи дії? Ми спробуємо надати повне визначення медіа-освіти. Так, згідно із «Концепцією впровадження медіа-освіти в Україні», яка схвалена 2010 року, медіа-освіта – це «частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіа-культури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, Інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій» [4].

Дослідник Олексій Барішполець зазначає, що сьогодні медіа-освіта – це не тільки певний компонент середньої і вищої освіти, але й довгострокова суспільно-просвітницька діяльність, яка поширюється серед дітей та дорослих. Медіа-освіта розуміється як «безупинний розвиток особистості в суспільстві, як виховання активних, інформованих громадян, наділених культурою спілкування з ЗМК, що і є одним з основним соціетальних елементів інформаційного суспільства» [1].

У документах ЮНЕСКО вказується, що «медіа-освіта - це навчання теорії та практичних умінь для опанування сучасних мас-медіа, які розглядаються як частина специфічної, автономної галузі знань у педагогічній теорії та практиці; її слід відрізнити від використання медіа як допоміжних засобів у викладанні інших галузей знань, таких як, наприклад, математика, фізика чи географія» [2].

Тобто, ми бачимо, що різні дослідники дають власне тлумачення терміну «медіа-освіта». Однак більшість має думку, що це необхідна частина сучасної освіти не лише в Україні, але й у всьому світі.

Портал «Mediasapiens» існує вже три роки, засновником якого є сайт «Телекритика». На самому сайті зазначено: «У демократичних державах медіаграмотність є пріоритетним засобом протистояння деструктивному та маніпулятивному впливу медіа на суспільство. «Телекритика», що працює на цій царині десять років, у 2010 році започаткувала проект, повністю присвячений боротьбі

за кращу якість медіа через підвищення обізнаності аудиторії» [8]. Матеріали, присвячені медіа-освіті почали друкуватись у 2010 році, і зараз можна нарахувати близько 1100 журналістських матеріалів на цю тему.

Сайт ставить перед собою завдання допомогти споживачам недійного контенту краще розуміти суть медіа, орієнтуватись в інформаційному просторі, навчатись критично ставитись до недійного контенту, відрізнити якісну і правдиву інформацію, виявляти маніпулятивні спроби впливати на громадську думку та не піддаватись їм, дізнаватись про свої інформаційні права та можливості їх використання [8]. Таким чином, на сайті регулярно публікуються матеріали, які оприлюднюють результати дослідження ринку ЗМІ на наявність в них дійсно якісного контенту. Наприклад, це аналіз телевізійних новин на дотримання професійних стандартів, тлумачення маніпулятивних підходів у політичних ток-шоку, інтерв'ю із відомими діячами журналістської сфери із їх власним тлумаченням певних подій, програм, постатей тощо. Журналісти сайту керуються чітко розробленими критеріями моніторингу новин. Головний об'єкт критики сайту: влада, а головні явища, який потребують уваги – явища цензури ЗМІ, політичного тиску на журналістів та замовних матеріалів [8].

Для приклада, проаналізуємо три матеріали порталу за січень 2013 року. В статті «Українська журналістика проти російської. Хто кого?» [5] відомі журналісти, публіцисти, критики аналізують російську та українську журналістику. Так, більшість приходять до висновку, що російська журналістика має вищий рівень, хоча журналістика в Україні не знаходиться на нулі, а лише відстає. Бліц опитування у матеріалі «Откуда берутся новости?» продемонструвало, яким джерелам довіряють журналісти, шукаючи інформацію для матеріалів [7]. Матеріал-прогноз «Ігор Ашманов: як змінився інтернет у 2012 році, і чого очікувати в 2013-му» пояснює особливості сприйняття інформації та її створення, через використання інтернету [3].

Таким чином, ми бачимо, що медіа-освіта необхідна суспільству для створення умов розвитку медіа культури, що дозволить відрізнити якісне від неякісного, правдиве від неправдивого, важливого від нав'язливого. Поки в державі немає єдиної системи медіа-освіти, запровадженої як в середній, так і в вищих школах. Тому громадянам необхідно саморозвиватись, чому сприятиме ознайомлення із матеріалами сайту «Mediasapiens», який розвінчує міфи, докопується до істини та шукає раціональне зерно у сучасному медіа ринку.

Література:

1. Баришполець О. Медіаосвіта: зарубіжний досвід [Електронний ресурс] / Олексій Баришполець // Український центр політичного менеджменту [сайт]. Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=84&c=2072>
2. Иванов В.Ф., Шкоба О.Я. Медіаосвіта та медіаграмотність: визначення термінів [Електронний ресурс] // Проблеми соціальної комунікації. Режим доступу: <http://www.edu.of.ru/attach/17/192320.pdf>
3. Ігор Ашманов: як змінився інтернет у 2012 році, і чого очікувати в 2013-му [Електронний ресурс] // Mediasapiens [сайт]. Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/14481>
4. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні [Електронний ресурс] // Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України [сайт]. Режим доступу: http://www.ispp.org.ua/news_44.htm
5. Коробенюк В. Українська журналістика проти російської. Хто кого? [Електронний ресурс] / Вероніка Коробенюк // Mediasapiens [сайт]. Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/14633>
6. Медіапросвіта [Електронний ресурс] // Mediasapiens [сайт]. Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/mediaosvita>
7. Смирнов А. Откуда берутся новости? [Електронний ресурс] / Арсеній Смирнов // Mediasapiens [сайт]. Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/14500>
8. Через краще розуміння – до кращих медіа [Електронний ресурс] // Mediasapiens [сайт]. Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/pro-nas>

Надійшла до редакції 23.03.2013 року